

The Effect of Globalization on Peace: An Evaluation From the Overview of Social Studies Student Teachers

İlhan Turan¹

²Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Education, Rize, Turkey

Keywords

Teacher candidates, globalization, social studies

Article History

Received
24.08.2018
Accepted
04.10.2018
Published
30.12.2018

Abstract

Globalization has been one of the most frequently used terms in the field of international politics and diplomacy and academic studies in the last two decades. In the simplest sense, globalization can be defined as the increasing degree of communication and interaction between people, society and states living in different parts of the globe within the framework of the concept of *yaşayan* interdependence *küresel*. Globalization describes a process that proceeds in both directions in its local-universal spectrum, pointing to an extremely dynamic and variable concept rather than a static structure. Globalization continues to influence different areas of the world with each passing day and in this way, it constantly adapts its existing structure with its new initiatives and movements. It is known that wars started with the existence of human being on earth. Mankind tried to prevent wars while waging wars. Therefore, the history of peace is equal to the history of humanity. Religions, traditions, and cultures speak of the wickedness of war and the well-being of peace. Today, with the world entering the globalization process, the concept of peace has brought us to the brink of a moving debate. In this context, there are those who advocate that globalization has made significant contributions to peace and that it has brought peace to the brink of war.

¹ Correspondence to İlhan TURAN, Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Education, Rize, Turkey.

✉Email: ilhan.turan@erdogan.edu.tr

* Bu makalenin taslak hali 11 - 14 Mayıs 2017 tarihlerinde Ordu Üniversitesinde düzenlenen IX. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresinde sunulmuştur.

Küreselleşmenin Barış Üzerine Etkisi: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencileri Açısından Bir Değerlendirme

İlhan Turan*¹

²Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Education, Rize, Turkey

Anahtar Kelimeler	Özet
<p>Öğretmen adayları, küreselleşme, sosyal bilgiler</p> <p>Makale Tarihiçesi Alındı 24.08.2018 Kabul Edildi 04.10.2018 Basıldı 30.12.2018</p>	<p>Küreselleşme, son yirmi yıl içerisinde, gerek uluslararası politika ve diplomasi alanında gerek bu alana ait akademik çalışmalarda en çok kullanılan terimlerin başında gelmektedir. Küreselleşme, en basit anlamda, yerkürenin farklı bölgelerinde yaşayan insan, toplum ve devletlerarasındaki iletişim ve etkileşim derecesinin “karşılıklı bağımlılık” kavramı çerçevesinde giderek artması olarak tanımlanabilir. Küreselleşme, yerel-evrensel spektrumunda her iki yöne doğru ilerleyen bir süreci tarif etmekte, statik bir yapıdan ziyade son derece dinamik ve değişken bir kavrama işaret etmektedir. Küreselleşme, her geçen gün dünyanın farklı alanlarını nüfuzu altına almaya devam etmekte ve bu sayede bünyesine kattığı yeni açılım ve devinimler ile mevcut yapısını sürekli bir biçimde uyarlamaktadır. İnsanoğlunun yeryüzündeki varlığıyla beraber savaşların da başladığı bilinmektedir. İnsanoğlu bir yandan savaşlar yaparken bir yandan da savaşlara engel olmaya çalışmıştır. Bu nedenle barışın tarihi de insanlığın tarihi ile eşittir. Dinler, gelenekler ve kültürler savaşın kötülüğünden barışın iyiliğinden bahsetmiştir. Günümüzde, dünyanın küreselleşme sürecine girmesi ile birlikte, barış kavramı da bizi hareketli bir tartışmanın eşiğine getirmiştir. Bu bağlamda günümüzde küreselleşmenin barışa önemli katkılar sağladığını savunanların yanında, barışı bozup insanları daha da fazla savaşın eşiğine getirdiğini savunanlar da bulunmaktadır.</p>

Giriş

Bütün dünya insanların daha mutlu bir dünyada yaşamaları ancak kavga ve savaşların olmadığı insanların birbirine güven duyduğu bir ortam ile mümkündür. İnsanlar toplum içerisinde bir araya gelerek toplumları milletleri ve zaman içerisinde örgütlenerek toplumları oluştururlar. Dünyada barışın sağlanması için devletler değil, milletler birbirine yakınlaşmalıdır. Küresel barış stratejisine göre, barışın sürdürülebilir bir nitelik kazanması, dünya halkları arasında kurulacak, ortak değerleri ön plana çıkaran milletlerarası çabayla sağlanacaktır. Bu çaba, barışın içselleştirilerek kurulmasıyla ilintilidir. İdealist paradigma çerçevesinde şekillenen bu görüşe göre, uluslararası sistemin sürdürülebilir bir denge noktasına

* İletişim İlhan TURAN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rize, Türkiye.
✉E-mail: ilhan.turan@erdogan.edu.tr

sahip olması, barış çalışmalarının ve bu çerçevedeki çıktılarının sosyal ilişkilere yansıtılmasına bağlıdır (Asal, 2013). Ülkeler arasında karşılıklı bağımlılık arttıkça dünya küçülmektedir (Genç, 2003). Özellikle 20. yy'ın sonlarında dünyanın küçüldüğü, ülkeler arasındaki sınırların belirsizleştiği yönünde düşünceler ifade edilmeye başlanmıştır. Bu gelişmelerin sonucunda “küreselleşme” kavramı ortaya çıkmıştır. Küreselleşmenin üç temel nedeni; bilgi toplumunun ortaya çıkması, bilimsel ve teknolojik medeniyetin oluşması ve ekonominin küreselleşmesi olarak belirtilmiştir. Küreselleşme kavramı ilk olarak ekonomist Theodore Levitt tarafından 1985'te üretim, tüketim ve harcamaları etkileyen küresel ekonomik değişimler olarak ortaya atılmıştır (Dikbayır, Engin, 2017).

Küreselleşme, ekonomiden siyasete, bilişim teknolojisinden kültüre, hemen her alandaki bir gelişmenin ve buna bağlı olarak ortaya çıkan bir değişimin yeryüzünün çeşitli bölgelerine ulaşmasını ifade etmek için kullanılan gizemli bir sözcük haline gelmiştir (Aslan, 2004).

Küreselleşme ile yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemde bireysel niteliklerde kendini gösteren değişiklik ve güncellenme ihtiyacı devlet yapılarında da kendini göstererek bazı değişimleri zorunlu kılmıştır. Bu kapsamda tüm devletlerin dünya üzerinde olumlu ve barışçıl ilişkilerin geliştirilmesine ön ayak olarak sorunların, adalet ve barış zemininde çözüme kavuşturulması için çaba göstermesi gerekmektedir (Balcı, Katılmış, 2012).

‘Küreselleşme’, uluslararası ilişkilerdeki “ekonomik karşılıklı bağımlılık” terimine karşılık gelmektedir. Diğer taraftan, Küreselleşmenin toplumsal sorunlar ve eşitlik, çevre ve ekonomi üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri hep tartışılmaktadır (Barbieri, Schneider 1999).

İngilizce bir kelime olan metafor; Türkçede benzetme ve eğretileme, eski Türkçede mecaz, Arapçada istiare kelimeleriyle karşılanmaktadır. Arslan ve Bayrakçı (2006); bireylerin bazı kavram, algı ve tutumlarını daha anlaşılır ifade etmede metaforlar kullanılabileceğini belirtmektedir.

“Bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması”;

Saban, Koçbeker ve Saban (2006), “Bir bireyin yüksek düzeyde soyut, karmaşık ve açıklamada işe koşabileceği güçlü zihinsel araç”; Çelikten (2006) ise “Ruhsal, açık olmayan veya zor düşünceler gibi kolayca anlaşılamayan düşünceleri tanımlamak” olarak tanımlamıştır. Kısaca metafor: bir algı aracı, düşünce ve görme biçimidir (Arnett, 1999). Metaforlar; bir durum ile ilgili görünüşleri, kavramları ve terminolojiyi bireylerin bilmedikleri veya az bildikleri bir alana aktarmalarını (Morgan, 1998); ayrıca bireye iki olay, olgu, konu ya da kavram arasında karşılaştırma yapmayı ve bunlar arasındaki benzerlikleri mecazlı bir anlatımla sunmayı sağlar. Böylece iki şey ile ilgili benzerliklere dikkat çeker ya da birini diğerinin yerine geçirerek açıklama olanağı sunar (Coşkun, 2011). Metaforlar, durumların ve olayların algılanma yollarını etkilediği için gerçekleri yeniden tanımlamak ve problem durumlarını yeniden kavramsallaştırmayı teşvik etmek için kullanılabilir (Goldstein, 2005).

Barış insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. İki veya daha fazla insanın bir araya gelmesi ile birlikte, aralarında çıkar birlikteliği olabileceği gibi çıkar çatışmaları da olabilir. Bunun yanında sosyo psikolojik nedenlerden dolayı birbirleri ile anlaşmazlığa düşüp kavga içerisinde olabilecekleri gibi kavga etmeksizin de birbirlerine güven içerisinde barış halinde de yaşabilirler. Bu durum toplumlar ve devletler için de benzer özellikler taşımaktadır. Dünya tarihi incelendiğinde görülecektir ki devletler devletlerarası ilişkilerinde savaş ve barış ikileminde hareket ederek dünya tarihinin kaderini belirlemişlerdir. Küreselleşme ise teknolojik iletişim ve ulaşım araçlarının son derece etkili bir şekilde günlük hayatımıza girmesine koşut olarak insanların ve devletlerin ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel olgu ve olaylarla birbirine kısa süre içerisinde etkilenmesi durumudur. Bu yeni terim yani küreselleşme, tarihsel çağlar boyunca kâh kavgalı, kâh barışık bir şekilde yaşayan insanları ve devletleri nasıl etkileyecektir? İnsanların, devletlerin barış içinde yaşamalarını mı sağlayacaktır? Yoksa onların daha mı

kavgalı olmasına neden olacaktır? Günümüzde cevabı farklılıklar yaratan bu sorularla ilgili sosyal bilgiler öğretmen adaylarının düşüncesi gelecek nesillere yön çizebilecekleri için son derece önemlidir.

Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmenliği aday öğretmenlerin küreselleşmenin barış üzerine etkileri ile ilgili düşüncelerini nedensellik düşünceleri ve metaforik algılarını tespit etmek amacıyla dönük olarak gerçekleştirilmiştir.

Yöntem

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans programında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubunu, 3 ve 4. sınıflardan rastgele seçilmiş 60 öğretmen adayı oluşturmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Cinsiyet	f
Kız	20
Erkek	40
Toplam	60
3.Sınıf	30
4.Sınıf	30
Toplam	60

Veri Toplama Aracı

Çalışma nitel bir çalışma olup doküman incelemesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarından veri toplamak amacı ile adaylara iki soru sorulmuştur. Bunlardan birincisi “Küreselleşme savaşa mı yoksa barışa mı daha fazla katkı sağlar (En öncül nedenini açıklayarak cevaplandırınız?)

İkinci olarak da küreselleşmenin barış üzerindeki nedenselliği göz önüne alarak tek bir metafor oluşturmaları istenmiştir. Burada da metaforların oluşturulmasında sıkça kullanılan “küreselleşme benzer; çünkü.....” açıklamasına dönük olarak yarı yapılandırılmış soru çeşidi kullanılmıştır. Bu yöntem literatürde, bireylerin farklı konulardaki zihinsel imajlarını ve düşüncelerini ortaya koymayı hedefleyen benzer çalışmalarda kullanılmıştır (Geçit ve Gençler, 2011; Küçük ve Yalçın, 2014; Koç,2014 Bağ ve Küçük, 2017; Turan, 2017a;Turan ve Turan2017b)

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışma sonunda elde edilen veriler içerik analizine uygun olarak çözümlenmiştir. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009: 269). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006)

İlk olarak öğretmen adaylarının “Küreselleşme savaşa mı yoksa barışa mı daha fazla katkı sağlar” sorusu olarak analiz edilmiştir. Bu sorunun cevapları 3 kategoride sınıflandırılmıştır. İkinci olarak adayların küreselleşme ile ilgili metaforları ele alınmıştır. Bu bölümde metaforların analizi ve yorumlanma aşaması, yapılan benzer çalışmalardan yararlanarak düzenlenmiştir (Saban, 2009; Coşkun, 2011; Güven, 2014; Hacıfazlıoğlu, Karadeniz, vd. 2011; Koç, 2014; Kaygusuz, 2014; Özbuğutu, 2018). Çalışma grubundan elde edilen veriler; (1) kodlama ve ayıklama, (2) metafor derleme, (3) kategori geliştirme (nedensellik üzerinden), (4) geçerlilik ve güvenilirlik ve (5) verilerin bilgisayar ortamına aktarılması olmak üzere beş aşamada analiz edilmiştir. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar aşağıda verilmiştir.

Kodlama ve Ayıklama Aşaması

Bu aşamada öncelikle öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar belirlenmiş ve kodlanmıştır

Geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması

Bir araştırmada geçerliliğin sağlanmasının en önemli ölçütlerinden biri sonuçlara nasıl ulaşıldığının kuşkuya meydan bırakmayacak şekilde açık olarak ifade edilmesidir. (Sezgin, Koşar ve Er, 2017; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu amaçla araştırmanın bulgularının geçerliliğini sağlamak için veri analiz süreci detaylı bir şekilde literatür incelemeleri ışığında açıklanmıştır ve bulgular yine elde edilen metaforlara göre yorumlanmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için uzman görüşlerine (1 Sosyal bilgiler öğretmenliği ve 1 Türkçe öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğretim elemanı) başvurulmuş, seçilen uzmanların metafor üzerinde çalışmalarının olmasına dikkat edilmiştir. Uzmanlardan metaforların elenmesinde ve ayrıca metaforların kategorileştirilmesinde yararlanılmıştır. Yapılan kategorileştirmede pek çok metafor araştırmasında kullanılan Miles ve Huberman’ın (1994) formülünden (Güvenirlik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak yararlanılması düşünülmüştür. Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyum %90 ve üzeri olduğu durumlarda oldukça nitelikli bir güvenilirliğin gerçekleşmiş olduğu kabul edilmektedir. Bununla birlikte, Bu araştırmada, bütün ayıklama ve kategorileştirme uzmanla görüş birliğinde olduğundan ve özellikle kategorileştirme öğrencilere önceden soru olarak sorulduğundan dolayı %100 olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın geçerliliği için 1. Veri analizi süreci adaylara iyi bir şekilde aktarılmıştır. 2. Katılımcıların ifadeleri doğrudan dikkate alınmıştır. 3. Hiçbir yanlı bir tavır göstermeksizin uzman görüşüne kabul gören bütün metaforlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu kapsam da çalışma sonucunu etkileyecek hiçbir telkin öğrencilere yapılmamıştır.

Bulgular

Araştırmanın ilk sorusu olan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının küreselleşmenin barış üzerine etkilerine ilişkin görüşleri tablo 2’de verilmiştir

Tablo 2. Küreselleşmenin barış üzerine etkileri

Görüş	f	%
A. Küreselleşme barışın oluşmasına daha fazla katkı sağlar	27	100

1	Doğal ve beşeri kaynakların paylaşımının bütün ülkelere ulaşmasını sağlar.	3	
2	Küresel Dünya Vatandaşlığına neden olmaktadır.	10	
3	Milletlerarası bağımlılık ve etkileşimi güçlendirir.	14	
B.	Küreselleşme daha çok barışa engel teşkil eder.	27	100
1	Küreselleşme rekabete yol açar	4	
2	Ülkelerin ekonomik sıkıntılar yaşamamasına neden olur.	11	
3	Ayrımcılık ve Huzursuzluk artar	12	
C.	Bu konuda kararsız kaldım	6	100
	Uluslararası ilişkilerde düzensizlik	3	50
	2. İyi yönü de var kötü yönü de var	3	50

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının %45'i Küreselleşmenin barışa katkı sağladığını %45'i engellediğini %10'u ise bu konuda tam karar veremediğini belirtmektedir. Barışa katkı sağlar diyenlerin % yarısından çoğu (%52) "Küreselleşme, milletlerarası bağımlılık ve etkileşimi güçlendirir." görüşü içindedirler. "Küreselleşmeye barışa zarar verir" diyenler içerisinde ise ekonomik kaygı önemli bir yer tutmaktadır (%44). Kararsız olan 6 kişi ise uluslararası ilişkilerdeki düzensizliği ve iyi ve kötü yönlerine eşit mesafede kalmalarından dolayı kararsızlık sergilemişlerdir.

Küreselleşmenin barış üzerine etkilerini olumlu yönde bulan öğrencilerin nedensellikleri 3 başlık altında toplanmıştır. "Doğal ve beşeri kaynakların paylaşımının bütün ülkelere ulaşmasını sağlar." görüşünde üç öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin geliştirdikleri metaforlar ise, güneş (1), hipermarket (1) ve Kartopu (1)dur.

Küreselleşmenin, Küresel Dünya vatandaşlığı'na neden olarak barışı getirdiğini düşünen 10 öğrenci toplamda 8 metafor oluşturmuştur. Bunlar, hayat ağacı (1), ahtopotun kolları (1), kek (1), el (1), ev (1), kartopu (1), dünya fabrikası(1), aşure (1) ve üç öğrencinin ürettiği zincir (3) metaforudur.

Küreselleşmenin "Milletlerarası bağımlılık ve etkileşim" bağlamında barışı getirdiğini düşünen aday sayısı 14 olup, bu adaylar, rüzgar (1), bilgisayar (1), arı kovanı (1), kalp (1), düğüm (1), elektrik kabloları (1), su (1), örümcek ağı (1), virüs (1), hayvanat bahçesi (1), kesirli sayılarda toplama (1), DNA (1), depresyon (1) metaforlarını oluşturmuşlardır.

Tablo 3. Küreselleşme barışa katkı sağlar

Küreselleşme barışa katkı sağlar, düşüncesindeki adayların metaforları		
A. Doğal ve beşeri kaynakların paylaşımına neden olur		
1	Güneş (1)	Bir ülkede olmayan eşyaların başka ülkelere getirilmesi herkesin faydalandığı geniş pazar K20
2	Hipermarket (1)	Bütün Dünyayı aydınlatma gücüne sahiptir K27
3	Kartopu (1) Toplam (3)	Yuvarlana yuvarlana büyür ve bulunduğu yerde hakim güç olur K2
B. Küresel Dünya Vatandaşlığının oluşmasını sağlar		
1	Hayat ağacı (1)	Dünyayı ayakta tutarak can verir K1
2	Ahtopotun kolları (1)	Milletler halkalar halinde birbirlerini tamamlayarak bir bütünü oluşturur K26
3	Kek (1)	Hamurun içindeki malzemeler ne kadar bir bütün olursa kek o kadar güzel ve lezzetli olur. K24
4	Aşure (1)	Bir çok tadın karıştığı yeni bir sentez gibidir. K16

5	Ev (1)	Ekonomi, siyaset ve iletişim gibi alanlarda bir bütün olmayı sağlar. K25
6	Zincir(3)	Her bir halka başka bir millet ifade ederek halkalardan oluşan bir bütünü oluştururlar. K15
7		Devletler bir çatı altında birleşirler. K23
8		Aile fertlerinin bulunduğu gibi ülkelerde küreselleşme il bir araya gelir. K22
9	Kartopu (1)	Taneler birbirleriyle bir araya gelen bir bütündür. K19
10	Dünya fabrikası(1)	Her bir millet ve kavimden insanların bir araya gelerek bir bütünü oluşturması. K21
	Toplam(10)	

C. Milletlerarası bağımlılık ve etkileşime neden olur

1	Rüzgar (1)	Rüzgar gibi bütün insanlar üzerine esecek bütün insanlığı etkileyecektir K3
2	Bilgisayar (1)	Birden fazla ulusa hizmet eder. K5
3	Arı kovani (1)	Arılar gibi dışarıdan gelen tehlikelere karşı birlikte mücadele verilir. K8
4	Kalp (1)	Günümüzde ülkeler, küreselleşmeden uzak dururlarsa yaşayamazlar. İnsan kalpsiz yaşayamadığı gibi (K14)
5	Düğüm(1)	Çünkü iki ucu birleştirir K10
6	Elektrik Kabloları (1)	Elektrik kablosu gibi iletişimi sağlar K11
7	Su (1)	Suya bir damla yabancı madde karıştığında nasıl etkileniyorsa, Dünya 'da herhangi bir ülkedeki zarar bütün ülkeleri etkiler K17
8	Örümcek ağı (1)	Her millet örümcek ağı gibi birbirine bağımlıdır K4
9	Virüs (1)	Katlanarak çoğalır ve bulaşıcıdır K6
10	Hayvanat Bahçesi (1)	Çünkü çeşitli ırkları, dilleri ve dinleri içerisinde barındırır K7
11	Kesirli sayılarda toplama(1)	Çünkü ortak bir payda olmadan işlem yapılamaz K9
12	DNA (1)	Ülkeleri birbirine sıkı bağlarla bağlar K12
13	Deprem (1)	Bütün herkesi etkiler K13
14	Mıknatıs (1)	Ülkeleri birbirine yaklaştırır K18
	Toplam (14)	

Küreselleşmenin barışa engel olduğunu söyleyen öğrenciler toplamda 27 metafor oluşturmuşlardır.

Küreselleşme rekabete yol açar görüşünde olan 4 öğretmen adayı, 4 metafor üretmiştir. Bunlar, yıldız (1), güneş (1), serap (1) ve çiçek (1) metaforlarıdır.

Tablo 4. Küreselleşmenin barış getirmediğini düşünenlerin metaforları

“Küreselleşme daha çok barışa engel teşkil eder.” Düşüncesindeki adayların metaforları		
A	Küreselleşme rekabete yol açar	
1	Yıldız (1)	Küreselleşme sağlandıkça toplumlar yıldız gibi parlarlar fakat rekabetlerle de kızgınlaşırlar K28
2	Güneş (1)	Güneş de bütün dünyaya hitap eder; güneş de zamanla yakıcı bir hal alır K44
3	Serap (1)	Hayalden ileriye gidemez. Ancak, milletlerin birbirleri ile mücadelesine neden olur. K46
	Çiçek (1)	Açtığı yeri olduğundan güzel gösterir. İştah kabartır K47
	Toplam (4)	
B	Ülkelerin ekonomik sıkıntılar yaşamasına neden olur.	
1	Gül (1)	Herkes kendi gülünü daha güzelleştirmek ister. Soldurmak istemez K30
2	Şirinler (1)	Tek bir yöneten ve yönetilenler arasında yardımlaşma vardır. Fakat büyük devletlerin sözü geçerlidir K37
3	Banka kredisi (1)	Harcarken iyidir. Fakat ödemesi zordur K39
4	Fırtına(2)	Bir yerden başka bir yere eser ve tahrip eder K45.
5		Devirmekte ustadır K29
6	Yem (1)	Büyük devletler küçük devletleri yem gibi görür K33
7	Pasta(1)	Dünyadaki olanaklar sınırlı olduğundan herkes bir an önce pastasını kapmaya çalışır K38
8	Kapitalizm (1)	Küreselleşme günümüzdeki kapitalizmin yaygınlaşması K40
9	Zehirli Kimyasal (2)	Dünyayı bütünleştirmeyi amaçlar ve fakat onları hasta ederK41,
10		Zehir saçarak dolaştığı için düzeni bozar K49
11	Bozuk Toplumsallaşma (1)	Herbir birey birçok alanda birleşir ve toplumu oluşturur. Fakat keşmekeşlikten dolayı bozuk topluluklar oluşur, fakirleştirme yaratır. K48
	Toplam (11)	
C	Ayrımcılık ve huzursuzluk artar.	
1	Ateş(1)	Küresel sorunlara çözüm bulunmadıkça etrafına sıçrayıp daha da büyüyecektir K31
2	Kötü kan damarı(1)	Kötü kan damarın gitmediği bir yer ve etkilemediği organ yoktur K 32
3	Kara bulut (1)	Bütün Dünya’yı dolaşır K50
4	Alev(1)	Gittiği yerlere emperyalizme götürür K51
5		
6	Kırık akvaryum (1)	Kırık akvaryum gibi su sızdırıyor. Çevresine zarar veriyor K52
6	Sofra sinisi (1)	Herkes ekonomik, siyasi vb. amaçlar için birbirine yaklaşır bir araya gelir. Sinide olan şey herkesi etkiler, Yemek yerken önünden kapma mücadelesine dönüşür K36
7	Balon (1)	Balonu önce hava ile şişirip sonrada bilerek ya da bilmeyerek patlatırız K53
8	Batık Şirket (1)	Ülkeler küreselleştikçe bir şirket gibi bütünlecek ama bazı ülkelerin batmasına neden olacak K34
9	Sağanak Yağmur (1)	Yağdığı yerdeki herkesi etkiler. Ahmet, Ali Emine ayırt etmez, herkesi ıslatır K35
10	Salgın hastalık (1)	Her tarafa yayılır K42

11	Tsunami (1)	Tsunami gibi insanları korkutacak K43
12	Mikrop (1)	Her geçen gün büyümekte ve gelişmektedir. K54
Toplam (12)		

“Ülkelerin ekonomik sıkıntılar yaşamasına neden olur.” Gerekeşi ile küreselleşmenin barışı engellediğini düşünen toplam 11 öğretmen adayı bulunmaktadır. Bu 11 öğretmen adayı toplamda 9 metafor üretmişlerdir (Gül (1), şirinler (1), banka kredisi (1), fırtına (1), yem (1), pasta(1), kapitalizm (1), bozuk toplumsallaşma (1), zehirli kimyasal (2) ve fırtına (2)).

Küreselleşmenin huzursuzluk yaratarak barışı engellediğini düşünen öğretmen adayı sayısı 12’dir Bu adaylar, ateş (1), kötü kan damarı (1), kara bulut (1), alev (1), Sofra sinisi (1), balon (1), şirket (1), sağanak yağmur (1), salgın hastalık(1), Tsunami (1), mikrop(1), Kırık akvaryum (1) metaforlarını üretmişlerdir.

Küreselleşmenin barış üzerindeki etkileri üzerinde kararsız kalan öğretmen adayı toplamda 6 öğrencidir. Bu adaylardan, “Uluslararası ilişkilerde düzensizlik” nedeniyle tarafsız kalan adaylar metaforlarını, kraliçe arı (1), kuru yemiş paketi (1) ve su (1) biçiminde oluştururken; “İyi yönü de var kötü yönü de var” diyenler ise evlilik (1), internet (1) ve köprü (1) metaforlarını oluşturmuşlardır.

Tablo 5. Küreselleşmenin barış etkisi üzerinde kararsız kalanların metaforları

Küreselleşmenin barış etkisi üzerinde kararsız kalan adayların metaforları		
A	Uluslararası ilişkilerde düzensizlik	
1	Kraliçe arı	Bütün ülkeleri bir araya getirerek ortak iyi ya da kötü yönde hareket ettirir K55
2	Kuru yemiş paketi	İçerisinde farklı miktarda ülke ya da millet olsa da beraber olunca uyumludurlar Ancak sevmeyenler de vardır K58
3	Su	Yayıma ve istila etme özelliği vardır K59
Toplam 3		
B	İyi yönü de var kötü yönü de var	
1	Evlilik	Yakınlaşma ya da çekişme vardır. K 57
2	İnternet	Dünyanın her tarafına ulaşır ve etkiler K56
3	Köprü	Bütün ülkelerin birbiri ile bağlantı kurmasını sağlar. Bu zararlı da olabilir. K60
Toplam (3)		

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada küreselleşmenin barış üzerindeki etkileri öğretmen adaylarının görüşlerine göre ortaya konmuştur. Yapılan çalışmada öğretmen adayları, küreselleşmenin barış üzerindeki olumlu (27) ve olumsuz (27) etkilerine temas etmişler, 6 öğrenci de olumlu ve olumsuz yönlerini bir arada görerek kararsız kalmayı tercih etmiştir. Bu çalışmada, gerek olumlu düşünen gerekse olumsuz düşünen öğrencilerin metaforları bu konuda yani küreselleşme

üzerinde çalışma yapan bilim insanlarının görüşleri ile önemli ölçüde tutarlılık göstermektedir (Aslan, 2004; Brauch, 2008; Genç, 2003). Öğrencilerin ortaya koymuş oldukları metaforlar dikkate alındığında düşüncesini en iyi şekilde yansıtan metafor oluşturdukları görülmüştür. Böylelikle öğrencilerin nedensellikleri ortaya koyarken metaforları yerinde ve kendine özgün bir biçimde yansıttıkları gözlemlenmiştir.

Örneğin, küreselleşmenin barış getirmediğini belirten öğretmen adayı nedenselliğini açıklarken kullandığı metafor ile küreselleşmedeki aç gözlülüğe dikkat çekmektedir (Küreselleşme sofrası gibidir, çünkü herkes ekonomik, siyasi vb. amaçlar için birbirine yaklaşır bir araya gelir. Sinide olan şey herkesi etkiler, yemek yerken önünden kapma mücadelesine dönüşür. Bunun gibi devletler de kaynak kapmak için huzursuzluklar yaratırlar K36). Yine aynı şekilde bir diğer öğretmen adayı, “Kırık akvaryum gibi su sızdırıyor. Çevresine zarar veriyor” (K52) diyerek küreselleşmenin yol açtığını düşündüğü huzursuzluğu kırık akvaryum bağlamında ele almıştır. Diğer taraftan küreselleşmeye pozitif bakan öğretmen adayları da insanlar için hayati değer ifade eden Güneş, (Bir ülkede olmayan eşyaların başka ülkelere getirilmesi, herkesin faydalandığı geniş pazar K20) Kalp, (Günümüzde ülkeler, küreselleşmeden uzak dururlarsa yaşayamazlar. İnsan kalpsiz yaşayamadığı gibi K14) terimlerle özdeşleşmişlerdir.

Sonuç olarak, metaforlar insan düşüncelerinin açığa çıkmasında etkili olan kavramlardır. Küreselleşmenin barış üzerindeki etkileri üzerinde bilim insanları arasında net bir fikir birliği bulunmamaktadır (Kaygusuz,2014; Dikbayır, Engin,2017). Bu fikir birliğinin bulunmayışı çeşitli şekillerde öğrencilere de yansımaktadır. Bunun sonucunda doğal olarak küreselleşme ile ilgili fikir ayrılıklarının nedenleri öğrencilerin metaforlarında açık bir şekilde görülebilmektedir.

Kaynakça

- Arnett, R. C. (1999). Metaphorical guidance: Administration as building and renovation. *Journal of Educational Administration*, 37 (1), 80-89.
- Asal, U. Y. (2013). 21. Yüzyılda sürdürülebilir barış için küresel stratejiler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi* Yıl:12 Sayı:23, 1-14.
- Arslan, M. M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim*, 35(171), 100-108.
- Aslan, K. (2004). Küreselleşmenin eğitim boyutu. *Ege Eğitim Dergisi*, 5(1), 1-5.
- Barbieri, K., & Schneider, G. (1999). Globalization and peace: Assessing new directions in the study of trade and conflict. *Journal of Peace Research*, 36(4), 387-404.
- Bağ H., ve Küçük M. (2017). Sınıf öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin fen bilimleri laboratuvar imajları, *Route Educational & Social Science Journal*. 4, 271-286.
- Balcı, A., & Katılmış, A. (2012). Coğrafya öğretmen adaylarının Birleşmiş Milletler (BM) daimi üye ülkelerine yönelik algılarının barış değeri açısından analizi. *Marmara Coğrafya Dergisi sayı: 25*, 390 - 408
- Brauch, H. G. (2008). Güvenliğin yeniden kavramsallaştırılması: Barış, güvenlik, kalkınma ve çevre kavramsal dörtlüsü. *Uluslararası İlişkiler/International Relations*, 5(18),1-47.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 269-283.
- Coşkun, M. (2011). Lise öğrencilerinin ‘iklim’ kavramıyla ilgili metaforları (zihinselimgeleri). *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5 (3), 919-940.

- Dikbayır,A, Engin,G. (2017) Küreselleşme ve Eğitim : Ed: Genç,S.Z.,Değişen Değerler Ve Yeni Eğitim Paradigması, Ankara:Pegem Akademi, 23-44.
- Geçit, Y. ve Gençer, K. (2011). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize Üniversitesi örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.
- Genç,S.Z. (2003). *Küreselleşme Ve Eğitime Etkileri.*,TSA/Yıl:7,S:1, s.47-56.
- Goldstein, L. S. (2005). Becoming a teacher as a hero's journey: Using metaphor in preservice teacher education. *Teacher Education Quarterly*, 32(1), 7-24.
- Güven, E., (2014). Fen ve teknoloji öğretmen ve öğretmen adaylarının çevre eğitimine ilişkin metaforik algıları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 3, Makale No: 03
- Hacıfazlıoğlu, Ö., Karadeniz, Ş., Dalgıç, G. (2011). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin algıları:metafor analiz örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 97-121.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47- 72.
- Kucuk, M. & Yalcin, Y. (2014). Turkish Elementary School Teacher Candidates' Technology Metaphors. *Turkish Journal of Teacher Education*, 3(1), 53-63.
- Kaygusuz, C. (2014). Küreselleşme Çağında Barış: Kimle Nasıl?. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 3(5).169-190.
- Morgan, G. (1998), *Images of Organization: Executive edition*. San Francisco, CA: BerrettKoehler Publishers & Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Özbuğutu,U, E. (2018) Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Gen Kavramına Yönelik Metaforik Algılarının Belirlenmesi. *International Journal of Active Learning*, 3(1), 1-18.
- Saban, A., Koçbeker, B. N., & Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Turan, İ. (2017). Sınıf Öğretmeni Adayların Nükleer Santralle İlgili Metaforları. *Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 3(4),569-579.
- Turan İ., Turan H., (2017) "Siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencilerinin “çevreci” algılarının metaforla analizi", Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları 2017, Ed. Ayhan B., Ay M., Avşaroğlu S., Akpınar Ş., Çizgi Kitabevi, pp.518-529, 2017
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.